

USNESENÍ

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Ing. Petra Šuránka a soudců JUDr. Bc. Kryštofa Horna a Mgr. Věry Pazderové, LL.M., M.A., ve věci

žalobkyně: **Š. L.**

bytem X

zastoupena advokátem JUDr. Martinem Karešem

proti

žalované: **obec Lešany**

sídlem Lešany 23, 257 44 Netvořice

o žalobě na ochranu před nezákonnými zásahy žalované spočívajícími v pasivitě při řešení připojení domu žalobkyně na kanalizaci, ve vydání oznámení ze dne 27. 1. 2021 a v nevyřízení dotazů žalobkyně ze dne 26. 1. 2021

takto:

- I. Žaloba se odmítá v části, v níž se žalobkyně dožaduje určení nezákonnosti dlouhodobě neaktivního postojе žalované ve věci řešení problému s připojením domu č. p. X na pozemku st. p. X v k. ú. X a obci X ke kanalizačnímu řadu žalované a aby soud nařídil žalované, aby ukončila s tím související porušování práv žalobkyně a zjednala nápravu.
- II. Žaloba se dále odmítá v části, v níž se žalobkyně dožaduje určení nezákonnosti oznámení žalované ze dne 27. 1. 2021, č. j. OUL/0077/2021, a to v rozsahu, v němž toto oznámení vyjadřuje postoj žalované k možnostem napojení domu žalobkyně na kanalizační řad žalované, spolu s požadavkem, aby soud v tomto rozsahu nařídil žalované, aby ukončila s tím související porušování práv žalobkyně a zjednala nápravu.
- III. Žaloba se dále odmítá v části, v níž se žalobkyně dožaduje určení nezákonnosti nevyjádření se žalované k připomínkám (dotazům) žalobkyně ani na zasedání rady žalované dne 23. 2. 2021, a to v rozsahu, v němž žalovaná nevyjádřila postoj k možnostem napojení domu žalobkyně na kanalizační řad žalované, spolu s požadavkem, aby soud v tomto rozsahu nařídil žalované, aby ukončila s tím související porušování práv žalobkyně a zjednala nápravu.
- IV. Soud vyzývá žalobkyni, aby ve lhůtě 15 dnů od doručení tohoto usnesení zvážila změnu žalobního typu na žalobu na ochranu proti nečinnosti a případně též změnu žalovaného.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu třetího zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) odeslanou dne 22. 3. 2021 domáhala, aby soud určil, že „[z]ásah žalované do práv žalobkyně, spočívající v dlouhodobém neaktivním postoji žalované ve věci řešení problému s připojením domu žalobkyně č.p. X na parc. č. X v katastrálním území X ke kanalizačnímu řadu žalované, v

Shodu s prvopisem potvrzuje: H. T.

oznámení žalované adresované žalobkyni ze dne 27.1.2021, č.j. OUL/0077/2021, a v nevyjádření žalované k připomínkách (dotazům) žalobkyně ani na zasedání rady žalované ze dne 23.2.2021, je nezákonný“, a aby soud nařídil „žalované, aby žalovaná ukončila porušování práv žalobkyně a zjednala nápravu.“

2. Žalobkyně tvrdí, že na základě projektu domovní přípojky B4 získaného od žalované vycházejícího ze stavebního povolení na vodní dílo „Skupinový projekt Týnecko kanalizace, ČOV, vodovod“ vydaného dne 5. 9. 2008 podle § 15 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vodní zákon“) Městským úřadem Benešov (dále jen „městský úřad“) jako vodoprávním úřadem vybudovala vnitřní kanalizaci svého domu č. p. X na pozemku st. p. X (všechny zde a dále v textu uváděné pozemky se nacházejí v k. ú. X a obci X) s vývodem směřovaným k plánované stoce AA-4, jež dle připojeného situačního náčrtu měla končit za zahradou žalobkyně u Břežanského potoka na pozemku p. č. X. V roce 2014 se žalobkyně podle svých slov dozvěděla při výstavbě kanalizačního řadu (na pozemku komunikace p. č. X před domem žalobkyně) o tom, že došlo ke změně projektu a její dům má být napojen do uliční stoky AA-8 (později z rozhodnutí, jež si žalobkyně musela sama obstarat v lednu 2021, zjistila, že další úpravy projektu schválil městský úřad rozhodnutím o změně stavby před dokončením dne 7. 12. 2015, aniž by žalobkyni označil za účastníka řízení). Stavbyvedoucí s kolegou jí tehdy měl sdělit, že dům nelze připojit, k čemuž žalobkyně dodává, že připojení do uliční stoky je nereálné jak z důvodu spádu pozemků, tak i umístění vývodů směřovaných podle projektu z roku 2008 na opačnou stranu. Podle žalobkyně je tedy připojení do uliční stoky buď technicky nemožné, nebo by vyžadovalo enormní náklady a rozkopání celé zahrady, včetně betonového dvora s kamennou dlažbou a koupacího jezírka. Od roku 2005 je dům žalobkyně dočasně připojen na domovní čističku odpadních vod (dále jen „ČOV“), jejíž používání jí žalovaná povolila (prodloužila) pouze do 31. 12. 2021, ale předpoklady pro realizaci připojení dosud nebyly žalovanou splněny, ačkoliv na ni žalobkyně opakovaně apelovala a v letech 2016 a 2017 ji bylo na zasedáních zastupitelstva slibováno, že problém bude vyřešen v rámci dotace na dodatečné přípojky. Ještě 17. 12. 2020 jí starosta žalované sdělil, že připojení směrem k potoku je technicky možné a co je pro to nutné provést.
3. Po měsíci nečinnosti se žalobkyně na žalovanou obrátila se žádostí ze dne 26. 1. 2021 odeslanou e-mailem s konkrétními dotazy, jaký je postoj žalované k problému připojení domu žalobkyně na kanalizaci, kdo jej bude řešit a kdo financovat a také na jakém konkrétním důvodu se zakládá usnesení rady žalované odsouhlasující prodloužení termínu pro připojení domu žalobkyně na veřejnou kanalizační síť o jeden rok, o němž byla informována oznámením žalované ze dne 13. 1. 2021. Dne 27. 1. 2021 žalobkyně obdržela e-mailem stanovisko žalované ze dne 27. 1. 2021, č. j. OUL/0077/2021, v němž bylo podle ní nepravdivě uvedeno, že jí byly žalovanou nabídnuty dvě varianty řešení (spádově či s přečerpávací stanicí do nové, tj. uliční přípojky) a žalobkyně s nimi prý nesouhlasila (trvala na připojení směrem k potoku). Věc byla posléze pod jejím tlakem zařazena a projednána na zasedání rady žalované dne 23. 2. 2021, avšak v zápise ze zasedání žalobkyni opět nebyly dány jasné odpovědi na její dotazy, ačkoliv měla rada obce téměř měsíc na přípravu odpovědí. Žalovaná je tak podle žalobkyně i po sedmi letech pořád pasivní a odkládá věc na později, žalobkyni však hrozí, že nebude moci dům po 31. 12. 2021 užívat.
4. V dané situaci tedy žalobkyně spatřuje nezákonný zásah „zejména:
a) v dlouhodobém neaktivním postoji žalované ve výše uvedené věci žalobkyně, tedy v neřešení

problému s připojením ke kanalizačnímu řadu žalované podle projektu z roku 2008,

b) v [oznámení] ze dne 27.1.2021, neboť toto [oznámení] vyvrátilo kladné vyjádření žalované obsažené ve vyjádření ze dne 17. 12. 2020, a dále

c) v nevyjádření se (ve smyslu § 16 odst. 2 písm. g) zákona č. 128/2000 o obcích, ve znění pozdějších předpisů) ani na Zasedání Rady dne 23.2.2021 k připomínkám (dotazům) žalobkyně obsaženým v dopise ze dne 26.1.2021, což považuje žalobkyně za zásadní krok pro konečné vyřešení celé záležitosti žalobkyně.“

5. Podle § 82 s. ř. s. se může každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.
6. V § 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s. je definována legislativní zkratka „správní orgán“ jako orgán moci výkonné, orgán územního samosprávného celku, jakož i fyzická nebo právnická osoba nebo jiný orgán, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy.
7. Podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s., nestanoví-li tento zákon jinak, soud usnesením odmítne návrh, jestliže soud o téže věci již rozhodl nebo o téže věci již řízení u soudu probíhá nebo *nejsou-li splněny jiné podmínky řízení a tento nedostatek je neodstranitelný* nebo přes výzvu soudu nebyl odstraněn, a nelze proto v řízení pokračovat.
8. Podle § 46 odst. 2 s. ř. s. soud návrh odmítne také tehdy, domáhá-li se navrhovatel rozhodnutí ve sporu nebo v jiné právní věci, o které má jednat a rozhodnout soud v občanském soudním řízení, anebo domáhá-li se návrhem přezkoumání rozhodnutí, jímž správní orgán rozhodl v mezích své zákonné pravomoci v soukromoprávní věci. V usnesení o odmítnutí návrhu musí být navrhovatel poučen o tom, že do jednoho měsíce od právní moci usnesení může podat žalobu a ke kterému věcně příslušnému soudu.
9. Soud se v první řadě musí zabývat splněním podmínek řízení, resp. samotnou přípustností podané „zásahové“ žaloby a případně i její včasností.
10. Jak plyne z § 82 s. ř. s., žalovatelného zásahu se může dopustit pouze správní orgán. Pro to, aby bylo možno určitý orgán označit za správní orgán, musí být splněny tři podmínky stanovené § 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s.:
 - a) Jedná se o orgán moci výkonné, orgán územního samosprávného celku, popř. o fyzickou nebo právnickou osobu nebo jiný orgán.
 - b) Orgán rozhoduje o právech a povinnostech fyzických a právnických osob.
 - c) Rozhodování se děje v oblasti veřejné správy.

Tyto podmínky musí být naplněny kumulativně, tj. při nenaplnění byť jedné z nich nemůže být orgán považován za orgán správní. Ochranu proti jednání, které není činěno z pozice správního orgánu, přitom správní soudnictví neposkytuje, to spadá (zpravidla) do jurisdikce soudů postupujících v občanském soudním řízení.

11. Z obsahu žaloby lze dovodit, že je podávána v rámci širší snahy žalobkyně přimět žalovanou, aby (ideálně) na své náklady sama zajistila a umožnila připojení domu žalobkyně směrem předpokládaným v projektu z roku 2008, tj. směrem k Břežanskému potoku, nebo (s nižší preferencí) alespoň na své náklady zajistila zřízení domovní přípojky

směrem do uliční stoky. Právě otázky takové aktivity žalované se týká shora v bodě 4 definovaný zásah pod písm. a) jako celek, stejně jako převážná část v žalobě zmíněných výtek spadajících pod zásah b) (s výjimkou nesdělení důvodu – patrně právního – prodloužení doby na připojení k veřejné kanalizaci) a konečně i pod zásah c). V tomto směru se však žalobkyně mýlí, pokud vychází z toho, že žalovaná v otázce umožnění připojení na veřejnou kanalizaci jedná jako správní orgán.

12. Z hlediska podmínek stanovených v § 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze sice konstatovat, že žalovaná jakožto obec je právnickou osobou – územním samosprávným celkem a v některých případech takto vystupuje i jako správní orgán, ne však v otázce rozhodování o tom, zda a za jakých podmínek umožní žalobkyni se připojit na kanalizaci. Otázky, o něž se žalobkyni jedná především, upravuje zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o vodovodech a kanalizacích“), a to především v následujících ustanoveních:
13. Podle § 3 odst. 6 zákona o vodovodech a kanalizacích vodovodní přípojku a kanalizační přípojku pořizuje na své náklady odběratel, není-li dohodnuto jinak; vlastníkem přípojky je osoba, která na své náklady přípojku pořídila.
14. Podle § 2 odst. 6 zákona o vodovodech a kanalizacích je odběratelem (mimo jiné) vlastník pozemku nebo stavby připojené na vodovod nebo kanalizaci.
15. Podle § 3 odst. 8 zákona o vodovodech a kanalizacích může obecní úřad v přenesené působnosti rozhodnutím uložit vlastníkům stavebního pozemku nebo staveb, na kterých vznikají nebo mohou vznikat odpadní vody, povinnost připojit se na kanalizaci v případech, kdy je to technicky možné.
16. Podle § 8 odst. 2 zákona o vodovodech a kanalizacích může vlastník vodovodu nebo kanalizace uzavřít smlouvu o provozování vodovodu nebo kanalizace s provozovatelem. Jestliže vlastník provozuje vodovod nebo kanalizaci svým jménem a na vlastní odpovědnost, vztahují se na něj všechna práva a povinnosti provozovatele.
17. Podle § 8 odst. 5 zákona o vodovodech a kanalizacích vlastník vodovodu nebo kanalizace, popřípadě provozovatel, pokud je k tomu vlastníkem zmocněn, je povinen umožnit připojení na vodovod nebo kanalizaci a dodávat pitnou vodu nebo odvádět odpadní vody a čistit odpadní vody, pokud to umožňují kapacitní a technické možnosti těchto zařízení. Připojení vodovodní nebo kanalizační přípojky a uzavření smlouvy o dodávce pitné vody nebo odvádění i čištění odpadních vod nesmí být podmiňovány vyžádáním finančních nebo jiných plnění. *Náklady na realizaci vodovodní přípojky na vodovod nebo kanalizační přípojky na kanalizaci hradí osoba, které je umožněno připojení.* Materiál na odbočení přípojek a uzávěr vodovodní přípojky hradí vlastník vodovodu nebo kanalizace.
18. Právní úprava zákona o vodovodech a kanalizacích řeší vztahy vlastníka (v této pozici zpravidla stojí právě obce), resp. provozovatele kanalizace s (potenciálními) odběrateli jako vztahy soukromoprávní, byť se značným důrazem na veřejný zájem, který je na jejich fungování. Druhým prvkem, který se projevuje v relativně striktní regulaci, je pak potřeba ochrany spotřebitelů před zneužitím monopolního postavení provozovatele kanalizace. Ta se projevuje mimo jiné stanovením tzv. smluvního přímusu, tj. povinnosti provozovatele (s taxativně stanovenými výjimkami) vždy vyhovět žádosti o uzavření smlouvy o odvádění vod podle § 8 odst. 6 nebo žádosti o (uzavření smlouvy o) připojení na kanalizaci podle § 8

odst. 5 zákona o vodovodech a kanalizacích. Ani takto stanovená povinnost však nic nemění na tom, že vzájemný vztah mezi žadatelem o připojení a provozovatelem, resp. vlastníkem kanalizace zůstává vztahem soukromoprávním, tedy vztahem mezi dvěma subjekty navzájem si rovnými. Vlastník, resp. provozovatel tak není oprávněn si sám vynutit např. úhradu stočného a stejně tak ani vlastník nemovitosti se nemůže domoci připojení na kanalizační síť (nahrazení souhlasu s uzavřením smlouvy o takovém připojení) bez zásahu soudu v občanském soudním řízení, který jako nezávislý třetí rozhodne spor mezi těmito dvěma formálně si rovnými stranami sporu.

19. Správní orgán (obecní úřad) má pouze stanovenou specifickou pravomoc podle § 3 odst. 8 zákona o vodovodech a kanalizacích uložit povinnosti připojení se ke kanalizaci. Tam, kde je vlastníkem i provozovatelem kanalizace obec, může při rozhodování o této povinnosti zdánlivě splývat postavení vlastníka kanalizace a správního orgánu v jedno, avšak ve skutečnosti nejde o jednu a tutéž situaci. Z pozice vlastníka kanalizace totiž obec jedná v samostatné působnosti o nakládání se svým vlastním majetkem (kanalizací). Podle § 3 odst. 8 zákona o vodovodech a kanalizacích naproti tomu jedná nikoliv obec jako taková, nýbrž její obecní úřad vykonávající pravomoc státu, jejíž realizace na něj byla přenesena zákonem o vodovodech a kanalizacích, tj. v přenesené působnosti. Taková pravomoc je přitom realizována v řízení zahajovaném z moci úřední a je uskutečňována formou vydání rozhodnutí, jež je po vyčerpání řádných opravných prostředků možné podrobit přezkumu na základě žaloby proti rozhodnutí podle § 65 s. ř. s. před správními soudy (podrobněji k takovým rozhodnutím viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 12. 2016, č. j. 5 As 257/2015-32). To samé lze přitom dovodit např. i pro nové rozhodnutí podle § 101 písm. c) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), jímž může být například prodloužena lhůta stanovená pro připojení na kanalizaci.
20. V opačném gardu, tj. pro uložení povinnosti vlastníku, resp. provozovateli kanalizace připojit žadatele na kanalizaci, popř. pro určení konkrétních podmínek, za nichž bude připojení realizováno, však zákon o vodovodech a kanalizacích ani jiný právní předpis žádnému správnímu orgánu nestanoví pravomoc jednat a rozhodovat. Jedná se o otázku řešenou čistě jen právním předpisem, a to i pokud jde o otázku, že je to budoucí odběratel, kdo je povinen náklady na zřízení přípojky hradit (§ 8 odst. 5 věta předposlední zákona o vodovodech a kanalizacích), a v případě neplnění zákonných povinností vlastníka či provozovatele kanalizace tak nezbyvá, než se domoci splnění takové pomoci civilní žalobou. Správní soud v tomto směru tak postrádá jakoukoliv pravomoc, jelikož obec v takové situaci vůbec nerozhoduje o právu žalobkyně na připojení na kanalizaci a už vůbec ne v oblasti veřejné správy.
21. Stejný závěr se přitom týká nejen samotné aktivity žalované k umožnění připojení požadovaného žalobkyní, ale též soukromoprávních úkonů obce při nakládání s jí provozovanou kanalizací a odpovídání dotazů na to, zda a jakou nabídku žalobkyni obec učiní, zda na sebe obec dobrovolně převezme povinnost žalobkyně uhradit zřízení její domovní přípojky či zda se obec rozhodne svůj majetek rozšířit investicí do prodloužení stoky u Břežanského potoka až k pozemkům žalobkyně (a to bez ohledu na to, zda by to vyžadovalo nové územní rozhodnutí a stavební povolení, nebo by se jednalo jen o případné dokončení stavby již povolené rozhodnutími z roku 2008 ve znění jejich změn z let 2014 a 2015, jestliže např. v nějaké dílčí části nedošlo k jejich faktické realizaci). Také případná prohlášení žalované vnímaná žalobkyní jako nepravdivá představují prohlášení

v soukromoprávní rovině, jež nemají povahu aktu vydaného správním orgánem, a o jejich pravdivosti v případě potřeby na základě dokazování o skutkovém stavu rozhodne soud v občanském soudním řízení.

22. V daném rozsahu žaloba vůbec nesměřuje proti aktu vydanému z pozice správního orgánu, resp. proti (faktické) nečinnosti při výkonu působnosti správního orgánu, a není tak splněna zcela základní podmínka řízení před správním soudem. Tento nedostatek je přitom neodstranitelný, a proto soudu nezbylo než žalobu v dané části odmítnout, aniž by se jí mohl zabývat věcně.
23. Soud nicméně v konečném důsledku neodmítl žalobu přímo podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s., jež by se jinak nabízelo, ale aplikoval § 46 odst. 2 s. ř. s., jelikož v dané části nelze vyloučit, že by žaloba mohla být projednatelná v občanském soudním řízení. Jak již totiž bylo vysvětleno, týká se soukromoprávních vztahů mezi žalobkyní a žalovanou v souvislosti s provozem kanalizace. V občanském soudním řízení se přitom lze (byť za významně omezujících podmínek) domáhat určovací žalobou deklaratorních výroků, např. pokud mohou efektivně odstranit právní nejistotu ve vztazích mezi účastníky. Přednost ovšem mají žaloby na plnění – toho se ovšem žalobkyně svou žalobou také domáhá, když požaduje, aby bylo žalované nařízeno ukončit vytýkané nezákonnosti (pasivitu) a zjednat (blíže nespecifikovanou) nápravu. Byť se lze ztotožnit se žalovanou v tom, že žalobní petit směřující k plnění žalované je naprosto neurčitý, a tedy rozsudek takového znění by byl nevykonatelný, na základě upozornění civilního soudu by nepochybně bylo možné daný petit precizovat do té míry, aby žaloba byla při zachování jejího smyslu (a ten je zřejmý) projednána v občanském soudním řízení. Bude na žalobkyni, pokud se obrátí podle níže připojeného poučení na soudy v občanském soudním řízení, zda petit (při zachování jeho základního smyslu, a tedy totožnosti dané části žaloby) podrobněji specifikuje sama, nebo na výzvu příslušného soudu.
24. Některé části „nezákonného zásahu“ definovaného žalobkyní však mohou představovat jednání, resp. nečinnost správního orgánu. Žalobkyně nezákonné zásahy b) a c) v textu žaloby spojovala také s nezodpovězením dotazu, na jakém základě žalovaná žalobkyni prodloužila termín stanovený pro připojení na kanalizaci a zároveň nezodpovězení svých otázek právně kvalifikovala jako porušení povinnosti stanovené v § 16 odst. 2 písm. g) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění zákona č. 263/2019 Sb. (dále jen „obecní zřízení“).
25. Podle § 16 odst. 2 obecního zřízení má občan obce, který dosáhl věku 18 let, právo
 - a) volit a být volen do zastupitelstva obce za podmínek stanovených zvláštním zákonem,
 - b) hlasovat v místním referendu za podmínek stanovených zvláštním zákonem,
 - c) vyjadřovat na zasedání zastupitelstva obce v souladu s jednacím řádem svá stanoviska k projednávaným věcem,
 - d) vyjadřovat se k návrhu rozpočtu obce a k závěrečnému účtu obce za uplynulý kalendářní rok, a to buď písemně ve stanovené lhůtě, nebo ústně na zasedání zastupitelstva obce,
 - e) nahlížet do rozpočtu obce a do závěrečného účtu obce za uplynulý kalendářní rok, do usnesení a zápisů z jednání zastupitelstva obce, do usnesení rady obce, výborů zastupitelstva obce a komisí rady obce a pořizovat si z nich výpisy,

f) požadovat projednání určité záležitosti v oblasti samostatné působnosti radou obce nebo zastupitelstvem obce; je-li žádost podepsána nejméně 0,5 % občanů obce, musí být projednána na jejich zasedání nejpozději do 60 dnů, jde-li o působnost zastupitelstva obce, nejpozději do 90 dnů,

g) podávat orgánům obce návrhy, připomínky a podněty; orgány obce je vyřizují bezodkladně, nejdéle však do 60 dnů, jde-li o působnost zastupitelstva obce, nejpozději do 90 dnů.

26. Soud v dané souvislosti především konstatuje, že právní kvalifikace zvolená žalobkyní není přiléhavá. Žalobkyně totiž v bodě c) vytýká nevyjádření se k předloženým otázkám radě obce. Rada obce je však kolektivním orgánem, který případné podněty projednává, tudíž se na ni vztahuje § 16 odst. 2 písm. f) obecního zřízení, což potvrzují i závěry v odborné literatuře: „...v případě podání adresovaného radě nebo zastupitelstvu obce, které se týká samostatné působnosti vykonávané těmito orgány, bude třeba postupovat vždy v režimu § 16 odst. 2 písm. f).“ (FUREK, Adam. § 16 [Občan obce a jeho práva]. In: POTĚŠIL, Lukáš, FUREK, Adam, HEJČ, David, CHMELÍK, Václav, RIGEL, Filip, ŠKOP, Jiří. Zákon o obcích. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2019, str. 105-107, odst. 53-57.). Podle uvedeného ustanovení nadto žalobkyně jako individuální občan obce (při počtu 813 obyvatel obce Lešany dle údajů Českého statistického úřadu k 1. 1. 2021 jako individuální žadatel nesplňuje podmínku 0,5 % občanů) ani nemá nárok na to, aby rada obce musela její podání projednat, nadto v určité lhůtě, nehledě na to, že povinnost projednání v sobě neobsahuje povinnost k požadované otázce vyslovit konkrétní závěr. Nadto žalobkyně se v otázce připojení svého domu na kanalizaci dožadovala řešení soukromoprávní záležitosti, tedy otázek, jež vůbec nespádají do režimu § 16 obecního zřízení, který se týká vyřizování záležitostí ve veřejném zájmu (viz tamtéž, str. 109-110, odst. 64). Na řešení otázek nadnesených ve třetím (pět odrážek tučným písmem), popř. posledním odstavci dopisu ze dne 26. 1. 2021 se tedy v plném rozsahu vztahuje předchozí závěr o tom, že dané otázky nepřísluší vůbec do kognice správních soudů a eventuálně mohou být posouzeny soudy v občanském soudním řízení. Ve zbylé části svého podání pak žalobkyně vznesla dotazy, a nikoliv návrhy, připomínky či podněty ve smyslu shora citovaných § 16 odst. 2 písm. f) či g) obecního zřízení, přičemž nežádala o poskytnutí stejnopisů či výpisů z listin uvedených pod písm. e) daného ustanovení. Její podání tak nebylo možné vůbec kvalifikovat jako podání podléhající režimu § 16 obecního zřízení, nýbrž podle jeho skutečného obsahu spíše jako obecnou žádost o poskytnutí informace, jejíž vyřizování se řídí zákonem č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „informační zákon“). Ostatně uvedený zákon by se podpůrně uplatnil i v případě žádosti o informace podléhající režimu § 16 odst. 2 obecního zřízení, jelikož ten žádné podrobnosti vyřizování takových žádostí neřeší.
27. S ohledem na uvedené tedy soud upozorňuje žalobkyni (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 14. 8. 2019, sp. zn. II. ÚS 2398/18) na to, že v části, v níž projevuje nesouhlas s tím, že jí nebyl sdělen přesný důvod, na jakém základě žalovaná žalobkyni prodloužila lhůtu pro připojení na kanalizaci, je adekvátním žalobním typem žaloba na ochranu proti nečinnosti ve věci nevyřízení žádosti o informace. Sdělením obecního úřadu ze dne 27. 1. 2021 výslovně ani implicitně nebylo odmítnuto poskytnutí dané informace, není tedy namíste žaloba proti rozhodnutí o odmítnutí žádosti dle § 15 informačního zákona, ale žaloba na ochranu proti nečinnosti, má-li žalobkyně za to, že její žádost v příslušné části a lhůtě zodpovězena nebyla. Pokud žalobkyně setrvá na zásahové žalobě, hrozí, že i ve zbylém rozsahu bude její žaloba odmítnuta. Soud proto dává žalobkyni prostor v přiměřené lhůtě 15 dnů upravit žalobní petit a doplnit související žalobní tvrzení. V takovém případě je

nutné zejména uvést (a v případě sporu prokázat), že žalobkyně uplatnila opatření proti nečinnosti ve smyslu stížnosti podle § 16a informačního zákona a s jakým výsledkem.

28. Kromě toho soud žalobkyni upozorňuje (viz usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 09. 12. 2014, č. j. Nad 224/2014-53, publikované pod č. 3196/2015 Sb. NSS) na to, že svou žádost směřovala obecnímu úřadu žalované. Pokud by se přitom daný dotaz vztahoval k přenesené působnosti žalované [např. jestliže v minulosti byla žalobkyni uložena podle § 3 odst. 8 zákona o vodovodech a kanalizacích povinnost se připojit na kanalizaci a bylo ve vztahu k ní vydáno nové rozhodnutí dle 101 písm. c) správního řádu], pak by žalovaným správně měl být právě dotazovaný obecní úřad, a nikoliv obec jako územní samosprávný celek. Pouze v případě dotazů směřujících do samostatné působnosti obce je povinným subjektem přímo žalovaná jako nedílný celek, byť ani v takovém případě není vyloučeno, aby žádost byla žádána po obecním úřadu, který za ni jedná (srov. obdobně rozsudek NSS ze dne 27. 10. 2010, č. j. 4 Ans 13/2008-87, č. 2217/2011 Sb. NSS). Může se tedy stát, že v případě, že žalobkyně upraví žalobu na žalobu nečinnosti, avšak zachová označení žalované, dojde k zamítnutí žaloby, jestliže by se žádost o informace týkala přenesené působnosti žalované. V případě označení obecního úřadu za žalovaného toto riziko nehrozí, zejména když žádost byla směřována právě jemu.
29. Soud konečně dodává, že dotazy žalobkyně v podání ze dne 26. 1. 2021, na něž žalovaná reagovala oznámením ze dne 27. 1. 2021, směřovaly i k řadě dalších dílčích otázek (např. pokud jde o přiřazovaná čísla jednací ve vzájemné korespondenci apod.), nicméně v tomto směru žaloba konkrétní nezákonnosti nenamítá. Soud se proto dalšími pasážemi e-mailu ze dne 26. 1. 2021 a jejich zodpovězením ve svých úvahách nezabývá, neboť je v dané situaci nelze považovat za předmět žaloby.

Poučení :

Žalobkyně může do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozhodnutí podat žalobu k Okresnímu soudu v Benešově jako soudu věcně a místně příslušnému.

Proti výrokům I, II a III tohoto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Proti výroku IV není kasační stížnost přípustná [§ 104 odst. 3 písm. b) s. ř. s.].

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 25. května 2021

Mgr. Ing. Petr Šuránek, v. r.
předseda senátu